

עת"א 26593/01/21 - פלוני נגד שירות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 26593-01-21 פלוני נ' שירות בתי הסוהר

לפני כבוד השופט העמית אברהם טל

העותר פלוני

נגד

המשיב שירות בתי הסוהר

פסק דין

1. העותר מרצה 8 שנות מאסר בגין הרשעתו בגרימת פציעה או חבלה זדונית שלא כדין ושימוש רשלני בחומר רעיל כלפי גרושתו והוא עותר להעביר אליו את כל הספרים שהוכנסו בביקור בני משפחתו ביום 13/11/20, ויומן לשנת 2021-2022.

2. ספרים כמו אלה נושא העתירה הוכנסו בעקבות החלטת בית משפט זה, במותב אחר, החלטת בית המשפט העליון ברע"ב 1620/19, שאמנם נדחתה, והחלטתו בבקשה עפ"י פקודת בזיון בית המשפט, שנדחתה גם היא, אך בסופה נקבע שהחלטת המשיב שלא לאפשר את הכנסת הספרים שבמחלוקת תוכל לעמוד במבחן בעתירה שיגיש העותר, שהיא העתירה שבפני.

טענות העותר

3. העותר הוא בעל השכלה גבוהה ובעל ניסיון מעשי בתחומי המחשב והמתמטיקה, מוגדר כאוטודידקט וככזה הותר לו להחזיק מחשב אישי בספריית הכלא לצורך שימור הידע שלו והמשך לימודיו.

4. התנאים שמציב המשיב לצורך הכנסת הספרים לא נדרשים על פי הפקנ"צ ומשכך פועל המשיב בחוסר סמכות והם אינם ניתנים לביצוע. העותר רוכש את הספרים מספריות דיגיטליות באמצעות קרובי משפחתו, שמדפיסים אותם עבורו באופן חוקי, והוא אינו יכול להביא אישור על רכישתו של כל ספר שהכנסתו מבוקשת, כדרישת המשיב.

5. במהלך מאסרו במתקני כליאה שונים, לרבות בכלא ניצן, שם הוא נמצא כעת, הוא החליף עשרות ספרים בביקורי משפחתו בדרך הנ"ל. גם בראיונות אסיר שערכו לו הגורמים המוסמכים בשב"ס נאמר לו שאין כל מניעה להעביר לו את הספרים, לרבות הספרים שהובאו על ידי קרובי משפחתו ביום 13/11/20.

(לא למותר לציין שבהסכמת המשיב הושארו הספרים נושא העתירה בחזקת העותר עד החלטה בעתירה זו).

6. התניית הכנסת הספרים בבדיקת תוכנם אינו תואם את הוראות הפק"צ, שאמנם מחייב אישור בודק שרשאי לאסור על העברת ספרים שעלולים לפגוע בביטחון המדינה/הציבור/בית הסוהר או הליכי חקירה או משפט, אך הספרים נושא העתירה אינם עלולים לפגוע בעניינים הנ"ל.

הקושי שבו נתקל שב"ס בניסיונו לתרגם את שמות הספרים, אם נעשה כזה, אינו מצדיק את אי העברתם שכן חזקה שהבודק שהוסמך לבדוק את תוכן הספרים יודע את השפה האנגלית ברמה כזו שהוא מסוגל לבדוק את הספרים נושא העתירה.

7. בסיפא עתירתו מבקש העותר לקבל מבני משפחתו יומן משרדי לשנת

2021-2022, כפי שהכניס ללא בעיות לכלא ניצן בספטמבר 2019, יומן אשר הוצג בפני, על מנת לרשום בו דברים שקשורים למאסרו, ולא יומן קטן ממדים שניתן לאסירים על ידי המשיב ומתרכז בציון חגים ומועדים.

8. במהלך הדיון בפני טען העותר שבכל 7 שנות מאסרו הספרים הוכנסו לאחר בדיקתם ומעולם לא ניסה להכניס ספרים בתחום הכימיה והפיזיקה שקשורים לעבירה נושא מאסרו.

לטענתו, המשיב לא חייב לקרוא את כל תוכנם של הספרים אלא רק את ההקדמה. גורמי הביטחון והמודיעין אישרו את הכנסת הספרים במשך כל מאסרו וההחלטה לאסור את הכנסתם לא מידתית, שכן ניתן היה לקבל ממנו הסברים, דבר שלא נעשה.

שב"ס איננו מוסמך ואינו בעל הכשרה מקצועית לשמור על זכויות היוצרים, אלא הדבר נתון לחקירת משטרה והדברים שדורש ממנו שב"ס אינם ניתנים לביצוע. הוא עמד בכל התנאים שנדרשו בעבר על ידי המשיב ועבר את כל התהליכים, למעט שיקוף, בטרם נאמר לו שבקשתו נבדקת מחדש.

טענות המשיב

8. העתירה הוגשה בחוסר תום לב שכן בקשותיו של העותר נדחו על ידי בית המשפט המחוזי מרכז ועל ידי בית המשפט העליון.

9. אושרה לעותר הכנסת חומרים משפטיים שהועברו על ידי אמו בביקור, למעט ספר בשפה הרוסית והאנגלית, שכולל נוסחאות וחישובים.

10. הכנסת ספרים לא מודפסים ולא כרוכים אלא ספרים כמו אלה נושא העתירה, מקשה לאתר חומרי קריאה מסוכנים שהשתלו בהם.

כך, במיוחד, כאשר מדובר באסיר מסוכן, שהוכיח את מסוכנותו בדרך שבה ניסה לגרום למות גרושתו באמצעות חומרים רעילים, שעדיין קיימת לאור חו"ד אלמ"ב שהוצגה בפני.

11. העותר לא הציג בפני המשיב שהוא או בני משפחתו רכשו כל ספר שהוא מבקש לקבל מהם. משכך קיים חשש להפרת זכויות יוצרים, שהמשיב הוא בעל חובה חוקית למנוע את הפרתם.

12. קיים קושי ממשי, שלא ניתן לפיתרון, להבין את תוכנם של הספרים שבמחלוקת, שהם בשפה זרה מקצועית וכוללים נוסחאות וחישובים, אשר עלולים לפגוע בבטחונם ובשלומם של בית הסוהר.

קושי זה ומספר הספרים שמבקש העותר להכניס בכל ביקור מטיל על המשיב נטל לא סביר ולא מידתי, שהוא אינו יכול לעמוד בו.

13. הכנסת ספרים באמצעות מבקרים היא טובת הנאה והחלטת המשיב להגביל אותה בתנאים שנקבעו על ידו היא החלטה סבירה ומידתית לאור מסוכנותו של העותר.

14. החלטת המשיב נושא העתירה, שהתקבלה לאחר מספר ראיונות שנערכו לעותר, מאזנת נכונה בין בקשתו לקבל טובת הנאה לבין חובת המשיב לשמור על זכויות יוצרים בספרים מפני הפרתן על ידי העותר, לנטל שמוטל על המשיב, ולצורך לשמור על בטחון בית הסוהר מפני מסוכנותו של העותר.

15. במהלך הדיון בפני טען ב"כ המשיב שאמנם אין למשיב כל תיעוד לגבי מספר הספרים שהכניס העותר בביקורי בני משפחתו אך לא מדובר במאות ספרים, הספרים שהוכנסו הם "ספרים תקינים" וספרים לא תקינים לא הוכנסו.

16. העותר הגיש תלונות למחלקת הביקורת של שב"ס ולשר לביטחון פנים על אי הכנסת הספרים ולא טען שהוא מקבל ספרים שנרכשו באמצעות אתרים שאינם "נבו".

חטיבות הביטחון והמודיעין של שב"ס לא אישרו את הכנסת הספרים אלא העבירו את התנגדותם לכך למפקד בית הסוהר שלא אישר את הכנסתם.

חובה על המשיב לבדוק שאינו מפר את זכויות היוצרים כפי שהוא בודק כל סרט שהוא מקרין לאסירים וכל מוסיקה שהוא משמיע להם.

דין והכרעה

1. איני מקבל את טענת ב"כ המשיב לפיה העותר נהג בחוסר תום לב בהגשת העתירה כאשר לא ציין

בעתירתו את העתירות שהגיש ואת הבקשות שהגיש לבית המשפט העליון, אשר נדחו, אלא רק הזכיר את החלטת בית המשפט העליון ברע"ב 1620/19.

2. לאחר שעיינתי בפסק דינו של כב' השופט טרסי בעת"א 11052-10-18, נושא הרע"ב הנ"ל, שאמנם דחה את העתירה שהסתמכה על נימוקי העתירה שבפני, אך ההחלטה ברע"ב שהוגש על פסק הדין לא חסמה את הגשת העתירה שבפני, גם אם פתחה בפניו פתח צר, כאשר קבע בסיפת החלטתו "הנחתנו היא, כי גם בעניינו של המבקש לא נחסמה הדרך, נוכח קביעתו של ביהמ"ש המחוזי בבקשה להכניס ספרים בפורמט דיגיטלי (ובאפיונים שונים מהחומרים שבהם דן ביהמ"ש המחוזי) דוגמת ספרות המודפסת באתר נבו, הנדרשת למבקש לצורך הליכים משפטיים (מדובר כמובן בדוגמא בלבד שאין בה כדי למצות). הנחתנו היא כי בקשה כזו, אם תוגש, תיבחן לגופה" (ההדגשה לא במקור - א.ט.).

2. אינני מתעלם מסמכויות מנהל בית הסוהר בכל הקשור לרכישת ספרים והחזקתם ע"י אסירים כמו העותר, כמפורט בתקנות בתי הסוהר ובפקנ"צ הנזכרים בסעיפים 24-29 לתגובת המשיב, ובהיות רכישת הספרים וקריאתם ע"י אסירים, כמו העותר, טובת הנאה, כמפורט בסעיף 57 לכתב התשובה.

עם זאת, אמנם מנהל בית הסוהר מוסמך לשקול כבסיס להחלטתו את הצורך לשמור על הסדר, הביטחון והמשמעת בבית הסוהר, אך החלטתו חייבת להיות מנומקת, סבירה ומידתית. כך במיוחד כאשר לא נטען ולא הוצגו בפני מידעים או דו"חות משמעת מהם עולה שהתנהגות העותר במהלך מאסרו, גלויה וסמויה, היא שלילית או שעשה שימוש לרעה במחשב האישי, אותו הוא מחזיק (לא בתאו) לצורך שימור מידע והוספת השכלה לאור כישוריו העיוניים והמעשיים, בהיותו אוטודידקט.

3. לאחר שעיינתי בעתירה ובנספחים שצורפו לה, לרבות בראיונות שנערכו לעותר, ובמסמך המשלים שהוגש על ידו, בכתב התשובה ובנספחיו, ובפסיקה עליה מסתמכים הצדדים, הגעתי למסקנה שדין העתירה להידחות.

4. באשר לטענת העותר בענין חוסר הסמכות של המשיב למנוע את הכנסת הספרים בהעדר ראיות על רכישתם, הרי גם אם אקבל את טענת העותר שלמטרה, ולא למשיב, נתונה סמכות החקירה בחשד של הפרת זכויות יוצרים, כמו בכל עבירה כפלילית, עדיין המשיב לא יכול להשתחרר מחובתו להגן על עצמו בפני תביעה אזרחית או פלילית בגין הפרת זכויות יוצרים או סיוע להפרתם.

5. כך קבע בית משפט זה בעת"א 11052-10-18 הנ"ל כאשר קבע בתחילת עמ' 7, בהסתמך על החלטותיה של כב' השופטת ברנט וכב' השופט בן חמו בעת"א 27374-11-17 ובעת"א 67859-06-17 בעניינם של עותרים אחרים, שאמנם מתייחסות להכנסת דיסקים, שדחו את העתירות בשל החשש שנובע מהכנסת דיסקים לא מקוריים.

לא למותר לציין שבהחלטות הנ"ל קבע בית המשפט שבדיקת הדיסקים תצריך את שב"ס להקצות אמצעים בלתי מבוטלים לבדיקתם.

כך הם פני הדברים אם מדובר בבקשה ייחודית לעותר, לאור כישוריו, ואינה נחלת אסירים אחרים.

6. בסיפא החלטתו בעניין זה קבע בית המשפט שניתן להתגבר על הקושי באמצעות קביעת פרוצדורה שתוודא עמידה בתנאי החוק, כמו צירוף מסמך רשמי או תצהיר של המדפיס או הכורך שהחיבור הודפס ברשות בעליו או נרכש כדין (ראה שורות 6-10 בעמ' 7).

העותר לא הציג בפני כל מסמך רשמי או תצהיר, כפי שהוצע לעיל, ואין באישור על היותו או היות בני משפחתו מנויים באתר ממנו הועתקו, לטענתו, הספרים הדיגיטליים המבוקשים, כדי לממש הצעה זו.

7. כב' השופט טרסי קבע כי הצורך לבדוק את תוכנם של הספרים מתעצם לאור נתוניו והמסוכנות הנשקפת מהעותר, כפי שעולה ממעשיו נושא הרשעתו.

נתונים אלה, שנתמכים גם בפרוטוקול ועדת אלמ"ב, מצדיקים את הצורך בבדיקה מעמיקה של הספרים נושא העתירה.

גם אם העותר לא מסוכן לסוהרים או לאסירים שבמחיצתם הוא נמצא, הרי הוא מסוכן לביטחון הציבור, כפי שנקבע כאמור לעיל.

8. עיון בפרוטוקולים של הראיונות שנערכו לעותר לפני ואחרי הביקור במהלכו הוכנסו לו הספרים ועד להחלטה נושא העתירה מעלה שהעותר העלה באריכות את טענותיו נושא העתירה.

א. בראיון מיום 11/11/20 נאמר לעותר ע"י סגן מנהל האגף שבקשתו תועבר לבדיקת הלשכה המשפטית של שב"ס וגורמי הביטחון ועד לבדיקתם הספרים אמנם יוכנסו אך לא ימסרו לו.

ב. בראיון שנערך לעותר ביום 23/11/20 נאמר לעותר ע"י מנהל האגף, בתגובה לטענתו שבעבר הוכנסו לו ספרים דומים, שעליו להמתין לתשובת הלשכה המשפטית וחיבת המודיעין.

ג. בראיון נוסף שקיים מנהל האגף עם העותר בתאריך 21/12/20, בעקבות ההחלטה ברע"ב 1620/19 הנ"ל, נאמר לעותר שהאישורים שהציג לא מעידים על רכישת הספרים ובקשתו הועברה לבדיקה מעמיקה ע"י הגורמים הנ"ל.

ד. בראיון אחרון בטרם הגשת העתירה שנערך לעותר ביום 6/12/20, נאמר לו שוב שעליו להגיש אישורים על רכישת הספרים ולא ניתן להכניס ספרים בתחומי הפיזיקה והכימיה.

באשר לטענת העותר לפיה בעבר הוכנסו לו ספרים כמו אלה נושא עתירתו באישור הגורמים

המוסמכים, נאמר לעותר שהדברים נעשו בטעות, שאין משמעותה להמשיך בה ועל שב"ס לנהוג לפי פסק הדין, הפקנ"צ והוראות הביטחון.

לאחר הדברים הנ"ל הכחיש העותר את אמיתות הטענות הנ"ל וטען באריכות את טענותיו נושא העתירה.

9. לאור האמור לעיל החליט המשיב, באמצעות הגורמים המוסמכים, את ההחלטה נושא העתירה, לרבות התייחסות לטענת ההסתמכות שהעלה בפניה ובפנינו, שנדחתה בצדק.

10. החלטת המשיב נושא העתירה היא החלטה מנומקת, סבירה, מידתית ושקלה את כל השיקולים הרלוונטיים.

בהיותה כזו, חל עליה הכלל לפיו ערכאה שיפוטית לא מחליפה את שיקול דעתה של רשות מנהלית, כמו שב"ס, וכך יש לנהוג בעתירה זו.

11. אני דוחה את העתירה.

לפי מערכת נט המשפט - האגרה שולמה על ידי העותר .

ניתן היום, ט' ניסן תשפ"א, 22 מרץ 2021, במעמד ב"כ המשיב והעותר.

אברהם טל, שופט עמית